

597

Besluit van 21 december 1989, houdende wijziging van het Uitvoeringsbesluit verontreiniging rijkswateren (Stb. 1985, 377)

Wij Beatrix, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Op de voordracht van Onze Minister van Verkeer en Waterstaat van 20 november 1989, nr. RJW 43659, Hoofddirectie van de Waterstaat, Hoofdafdeling Bestuurlijke en Juridische Zaken, gedaan in overeenstemming met Onze Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer;

De Raad van de Waterstaat gehoord;

Gelet op de artikelen 17, eerste lid, 18, eerste lid, 19, 20, eerste lid en 22, eerste lid van de Wet verontreiniging oppervlaktewateren (Stb. 1981, 573);

De Raad van State gehoord (advies van 19 december 1989, nr. W09.89.0667);

Gezien het nader rapport van Onze Minister van Verkeer en Waterstaat a.i. van 20 december 1989, nr. RJW 48093, Hoofddirectie van de Waterstaat, Hoofdafdeling Bestuurlijke en Juridische Zaken;

Hebben goedgevonden en verstaan:

ARTIKEL I

Het Uitvoeringsbesluit verontreiniging rijkswateren (Stb. 1985, 377)¹ wordt gewijzigd als volgt:

In artikel 16 worden het eerste en het tweede lid vervangen door twee nieuwe leden, luidende:

1. Het bedrag verschuldigd voor het brengen van zuurstofbindende stoffen in rijkswateren bedraagt met ingang van het jaar 1990 drieëndertig gulden en vijftig cent per inwonerequivalent.

2. In afwijking van het eerste lid is voor het brengen van zuurstofbindende stoffen in het territoriale deel van de Noordzee, de Waddenzee, de Eems, de Dollard, de Oosterschelde en de Westerschelde met ingang van het jaar 1990 zevenentwintig gulden en vijftig cent per inwoner equivalent verschuldigd.

¹ Laatstelijk gewijzigd bij Koninklijk besluit van 21 december 1989, Stb. 595

Het advies van de Raad van State is openbaar gemaakt door terinzagelegging bij het Ministerie van Verkeer en Waterstaat. Tevens zal het advies met de daarbij ter inzage gelegde stukken worden opgenomen in het bijvoegsel bij de Nederlandse Staatscourant van 9 januari 1990, nr. 6

ARTIKEL II

Dit besluit treedt in werking met ingang van 1 januari 1990.

Lasten en bevelen dat dit besluit met de daarbij behorende nota van toelichting in het Staatsblad zal worden geplaatst en dat daarvan afschrift zal worden gezonden aan de Raad van State.

's-Gravenhage, 21 december 1989

Beatrix

De Minister van Verkeer en Waterstaat a.i.,
J. G. M. Alders

Uitgegeven de *negenentwintigste* december 1989

De Minister van Justitie,
E. M. H. Hirsch Ballin

NOTA VAN TOELICHTING

1. Dit besluit tot wijziging van het Uitvoeringsbesluit verontreiniging rijkswateren (UVR) betreft de vaststelling van de tarieven van de verontreinigingsheffing rijkswateren met ingang van 1990. Voor de lozingen op «zoete wateren» bedraagt dit f 33,50 en voor de lozingen op «zoute wateren» f 27,50.

2. In 1989 is door het kabinet besloten om in de jaren daarna te komen tot intensiveringen van het milieu-, water- en natuurbesleid. De voornemens voor het waterbeleid zijn opgenomen in de derde Nota waterhuishouding (Tweede Kamer, vergaderjaar 1988-1989, 21 250, nrs. 1-2). In deze Nota is nog geen rekening gehouden met het regeerakkoord van het derde kabinet Lubbers, waarin is aangekondigd dat voor de sanering van (water)bodems – mede ter uitvoering van de derde Nota waterhuishouding – extra algemene middelen beschikbaar zullen worden gesteld.

3. In de derde Nota waterhuishouding zijn voor de jaren 1990 t/m 1994 onder meer beleidsintensiveringen voor het waterkwaliteitsbeheer van de rijkswateren gepresenteerd.

Als gevolg van gemaakte afspraken in het kader van het Actieprogramma Rijn en het Noordzee Actieplan is een saneringsprogramma voor eutrofiërende stoffen opgesteld. In dit verband is het Rijk in een bestuursakkoord met de waterschappen, het Interprovinciaal Overleg en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten overeengekomen om voor de defosfatering op rioolwaterzuiveringsinstallaties een uitkeringsregeling te bevorderen. Voor 1990 is hiervoor een bedrag van f 2 mln. begroot.

Gezien de toenemende problemen bij de afzet en verwerking van het zuiveringsslib van rioolwaterzuiveringsinstallaties is verdergaande (voor)behandeling van het slib noodzakelijk (onder andere ontwateren, drogen, bewerken tot compost of «zwarte grond»). Hiervoor is binnen de Uitkeringsregeling bestrijding verontreiniging rijkswateren (Stcrt. 1981, 213) in 1990 een uitgavenstijging van f 2 mln. geraamd.

In de sfeer van de vergunningverlening en de handhaving is in 1990 een intensivering noodzakelijk van f 3 mln, teneinde de bestaande achterstand in de vergunningverlening binnen de planperiode van de derde Nota waterhuishouding weg te werken en de verlening van nieuwe (als gevolg van de uitbreiding van de vergunningplicht) en actualisering van bestaande vergunningen aan te kunnen.

Ten behoeve van de realisatie van grootschalige bergingslocaties voor baggerspecie is in 1990 een bedrag van f 1 mln gereserveerd om als voorfinanciering daarvan te kunnen dienen.

4. In 1990 t/m 1994 zullen deze en andere in de derde Nota waterhuishouding gepresenteerde maatregelen en activiteiten door Rijkswaterstaat moeten worden opgepakt.

Ingevolge artikel 23 van de Wet verontreiniging oppervlaktewateren zal dit worden bekostigd uit de krachtens deze wet door het Rijk ingevorderde heffingen. Dit impliceert, dat de inkomsten uit de verontreinigingsheffing(en) rijkswateren zullen moeten stijgen. Bij een ongewijzigd heffingenregiem zal dit nopen tot tariefverhogingen (met ingang van 1991) in een orde van grootte van f 7,- per jaar.

5. De Raad van de Waterstaat heeft de noodzaak van het treffen van de voorgestelde (extra) maatregelen ten behoeve van de waterkwaliteit onderschreven (advies van 12 oktober 1989, R 161/89). Financiering evenwel van een aantal van deze maatregelen uit de opbrengst van de verontreinigingsheffing rijkswateren (waaraan alleen de lozingen van

zuurstofbindende stoffen zijn onderworpen), houdt volgens de Raad in feite een verandering in van het bestaande heffingensysteem. Deze beweerde verandering kan naar het oordeel van de Raad niet zonder een principiële discussie over de financiering van het waterbeheer worden doorgevoerd. De Raad van de Waterstaat heeft de aanvankelijk voor 1990 voorgestelde tariefverhogingen met f 3,- voor de «zoete wateren» en f 4,50 voor de «zoute wateren» dan ook ontraden en geadviseerd de verhoging, evenals in voorgaande jaren, te beperken tot f 1,-.

Dit advies van de Raad van de Waterstaat is opgevolgd. De verlangde discussie over de financiering van het waterkwaliteitsbeheer, in het bijzonder met betrekking tot de rijkswateren, kan plaatsvinden in het voorjaar van 1990 aan de hand van een nota daarover van de Minister van Verkeer en Waterstaat. Uitgangspunt bij die nota, welke ook wordt toegezonden aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal, is dat een verontreinigingsheffing voor lozingen op rijkswateren – in welke vorm dan ook – zal blijven bestaan.

6. In 1988 is eenmalig ten laste van de opbrengst van de verontreinigingsheffing rijkswateren f 40 mln bestemd voor het Saneringsprogramma 1988/1989 voor enige van de meest vervuilde waterbodems in rijkswateren (Tweede Kamer, vergaderjaar 1987–1988, 19 866, nr. 3). Dit programma heeft in 1988 in de aanbestedingsfase aanzienlijke vertraging opgelopen, waardoor in dat jaar slechts f 0,45 mln werd uitgegeven. In 1989 is het merendeel van de saneringsprojecten in uitvoering genomen, zodat in dat jaar volgens raming f 14,55 mln kon worden betaald.

De overige projecten worden in 1990 uitgevoerd. Alleen het project Nieuwe of Malburgerhaven te Arnhem zal in 1990 geen doorgang vinden. Hierdoor zijn de uitgaven voor 1990 begroot op f 20 mln.

In 1989 is de inventarisatie van de vervuilde waterbodems in rijkswateren afgerond. Voor nader onderzoek van verontreinigde locaties is voor 1990 f 4 mln gereserveerd, mits de beleidsruimte dit toelaat (Tweede Kamer, vergaderjaar 1988–1989, 19 866, nr. 10).

7. In 1988 zijn tengevolge van vertragingen in het saneringsprogramma voor de lozingen van zuurstofbindende stoffen de betalingen f 29,5 miljoen lager uitgevallen dan bij de vaststelling van het tarief voor 1989 was geraamd.

De omvang van de hogere ontvangsten tot en met 1988 ad f 25,2 mln wordt enerzijds verklaard door dezelfde vertraging van het saneringsprogramma voor de lozingen van zuurstofbindende stoffen, waardoor meer inwonerequivalenten aan de heffing onderworpen blijven. Anderzijds zorgt de toegenomen produktiviteit in bedrijven voor een hogere heffing-opbrengst.

Blijkens de medio oktober 1989 afgeronde enquête is ook voor 1989 enige vertraging in de uitvoering van het saneringsprogramma voor de zuurstofbindende stoffen waarschijnlijk. Naar verwachting zal blijken, dat de gerealiseerde capaciteit 200.000 inwonerequivalenten lager is uitgevallen dan bij de vaststelling van het tarief voor 1989 was geraamd. Daarom is de raming voor deze post voor 1989 nu met f 49 mln verlaagd (zie bijlage 2).

8. De vertragingen in de uitvoering van het saneringsprogramma voor zuurstofbindende stoffen in 1988, 1989 en 1990 leiden ertoe, dat het Rijk vanaf 1991 hogere uitgaven in het kader van de Uitkeringsregeling bestrijding verontreiniging rijkswateren moet realiseren dan oorspronkelijk waren begroot. De vertragingen hebben geen gevolgen voor de tariefstelling voor 1990. De kostenstijgingen die tengevolge van het

uitstel optreden (prijsindex) worden grosso modo gecompenseerd door hogere ontvangsten in latere jaren.

Volgens het middenscenario van het Centraal Planbureau zal de produktie in bedrijven in de komende jaren elk jaar met 3,5% toenemen. Gezien het grote aandeel van bedrijven in de lozingen op rijkswateren, zal de omvang van de totale lozing op rijkswateren – afgezien van saneringsmaatregelen – in de komende jaren met circa 2% per jaar stijgen.

9. In bijlage 1 bij deze toelichting is een overzicht gegeven van het verloop van de ontvangsten en uitgaven sinds de aanvang van de rijksheffing in 1971 tot en met 1988, met de daarbij behorende saldi. Het saldo per 1 januari 1989 bedraagt f 251,5 mln.

In bijlage 2 zijn achtereenvolgens de gerealiseerde uitgaven van 1988, de bijgestelde raming voor 1989 en de begroting voor 1990 opgenomen. Een vergelijking met de cijfers bij de tariefvaststelling voor 1989 (Stb. 1988, 661) is mogelijk, doordat deze eveneens zijn vermeld.

In bijlage 3 zijn de ontvangsten en uitgaven voor de jaren 1989 en 1990 opgenomen. Volgens deze raming zal het saldo flink afnemen in 1989 en 1990 en op 1 januari 1991 f 184,9 mln. bedragen.

De Minister van Verkeer en Waterstaat a.i.,
J. G. M. Alders

BIJLAGE 1
Rijksheffing WVO: rijksheffing, inkomsten, uitgaven en saldi sinds 1971

Jaar	Tarief		Heffingen (x f 1 mln)	Uitkeringen* (x f 1 mln)	Saldi (x f 1 mln)
	zoet	zout			
1971	2,-	-	17,5	0,9	16,6
1972	5,-	-	42,4	0	59,0
1973	7,-	2,-	65,0	23,4	100,6
1974	11,-	5,-	89,7	27,2	163,1
1975	13,-	7,-	99,3	58,0	204,4
1976	15,-	9,-	105,9	54,1	256,2
1977	17,-	11,-	126,1	51,7	330,6
1978	20,-	14,-	153,2	68,1	415,7
1979	21,75	15,75	162,8	104,3	474,2
1980	23,50	17,50	173,3	87,7	559,8
1981	24,50	18,50	160,0	135,0	584,8
1982	25,50	19,50	136,5	166,2	555,1
1983	26,50	20,50	119,4	150,1	524,4
1984	27,50	21,50	113,5	167,4	470,5
1985	28,50	22,50	112,4	188,3	394,6
1986	29,50	23,50	132,1	212,7	314,0
1987	30,50	24,50	130,5	146,4	298,1
1988	31,50	25,50	122,9	169,5	251,5
Totaal			2062,5	1811,0	

* in 1988 inclusief f 44,6 mln beheerskosten

Bijlage behorende bij de Nota van Toelichting

Mij bekend,

De Minister van Verkeer en Waterstaat,
J. R. H. Maij-Weggen

	1988		1989		1990	
	cijfers bij vorige tariefvast- stelling	realisatie	cijfers bij vorige tariefvast- stelling	bijgestel- de raming	cijfers bij vorige tariefvast- stelling	begroot
UITKERINGEN						
zuurstofbindende stoffen	153	124,4	135	86	85	63
defosfatering	-	-	-	-	-	2
(de)nitrificatie	-	-	-	-	-	-
BEHEERSKOSTEN						
personeel	22,5	22,5	21,9	21,9	21,2	24,2
meten, analyse en gegevensverwerking	8,4	10,3 ¹	7,0	9,7 ^{1 2}	6,7	8,2 ^{1 3}
emissieregistratie	-	1,1 ¹	-	1,5 ¹	-	1,0 ¹
zuiveringstechniek	1,1	3,5 ¹	1,1	2,6 ¹	1,1	2,6 ^{1 3}
vergunningen	2,0	1,2	2,0	2,0	2,0	2,0
beheersplannen	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0
herstelmaatregelen	-	-	-	1,6 ²	-	0,0 ³
SANERING WATERBODEMS						
programma 1988/89	6,0	0,5	34,0	14,5	-	20,0
nader onderzoek	-	-	-	-	-	4,0
grootschalige bergingslocaties	-	-	-	-	-	1,0
Totaal	199,0	169,5	207,0	145,8	122,0	134,0

¹ In de cijfers bij het koninklijk besluit van 29 december 1988, (Stb. 1988, 661) zijn de bijdrageregeling schone technologie (f 2,4 mln in 1988, f 1,5 mln in 1989 en 1990), de emissieregistratie (zie tabel) en de introductiekosten geautomatiseerde gegevensverwerking (f 1,9 mln in 1988, f 2 mln in 1989 en f 1,5 mln in 1990) onder de post uitkeringen begroot. In de realisatie 1988, raming 1989 en begroting 1990 zijn deze uitgaven geboekt bij de beheerskosten onder gelijktijdige vermindering van de post uitkeringen.

² In het kader van internationale verplichtingen heeft in 1989 een beheersintensivering plaatsgevonden ad f 0,7 mln (monitoring); daarnaast is f 1,6 mln uitgetrokken voor eutrofiëeringsbestrijding.

³ In de derde Nota waterhuishouding zijn voor 1990 bedragen ad f 1,0 mln intensivering schone technologie, ad f 1,0 mln voor monitoring en ad f 5,0 mln herstelmaatregelen voorzien. Deze bedragen kunnen mogelijk bij Voorjaarsnota worden vrijgegeven indien het kabinet en/of parlement daartoe besluit. Deze bedragen zijn vooralsnog niet in de begroting voor 1990 opgenomen

Bijlage behorende bij de Nota van Toelichting

Mij bekend,

De Minister van Verkeer en Waterstaat,
J. R. H. Maij-Weggen

BIJLAGE 3

Verloop inkomsten en uitgaven verontreinigingsheffing rijkswateren

jaar	Cijfers bij koninklijk besluit van 29 december 1988 (Stb. 1988, 661)		Belastbare i.e.'s (x f1 mln)		Heffingsbedrag		Inkomsten (xf1 mln)	Uitgaven (xf1 mln)	Saldo per *** 31/12 (xf1 mln)
	Inkomsten (xf1 mln)	Uitgaven (xf1 mln)	zoet	zout	zoet	zout			
1971t/m1988	2037,3	1840,5					2062,5*	1811,0**	251,5
1989	94,3	207,0	2,45	1,23	32,50	26,50	112,2	145,8	217,9
1990	88,5	122,0	2,19	1,04	33,50	27,50	102,0	134,0	184,9

* 25,2 miljoen meer inkomsten dan in de raming vorige tariefbesluit.

** 29,5 miljoen minder uitgaven dan in de raming vorige tariefbesluit.

*** met Financiën vindt nog overleg plaats over intering stuwmeer.

Bijlage behorende bij de Nota van Toelichting

Mij bekend,

De Minister van Verkeer en Waterstaat,
J.R.H. Majj-Weggen